

Obratno vodstvo in vzdrževanje železnic je dobro, poslednje morebiti še predobro, in vsled tega predrago. Bodite uverjeni, da ji ravno obratno vodstvo istotako dosti predrago, in to vsled nezaslišano visokih pratežninskih tarifov. Čujte in strmite. Pratežnina blaga, katero pride iz Dunaja v Novo mesto ali Kočevje, stane od Ljubljane do Novega mesta, ali pa Kočevja, le malenkost manj, nego je stala od Dunaja do Ljubljane. Vagon vzet v Novem mestu ali na straži, stane do Ljubljane celo toliko, kolikor od Ljubljane do Linca! Ogersko žito, kar ga pride za dolenske mline na Dolenjsko, — osobito za velika dva mlinca gg. Fr. Seidl in K. Germ v Novem mestu — vozi se vse na vozech iz Vidma sem, ne pa čez Ljubljano po železnici; da še celo mecesnove dile, kakoršnih se vsled kaj obilega gradenja novih poslopij, ter poprav starih v Novem mestu in drugod dosti potrebuje, se ne vozi iz Ljubljane po dolenski železnici v Novo mesto, nego po južni do Brežic, in od tam na vceh v Novo mesto. Da bi se to ne izplačalo, bi se gotovo ne vršilo.

Račun o dosti previsokih pratežninskih tarifih dolenskih železnic, pritožiti se je pa še o neki gotovo ne majhni nedostatnosti o — pomanjkanju vagonov. Neverjetno pa, resnično je na pr., da more lesni trgovec, ali pa trgovec z ogljem, na Straži po 8 dni ali še dlje na vagon čakati, in to še celo potem, ko se je sam osebno pismeno in brzojavno na obratno vodstvo v Beljak obrnil. Take so torej razmere na naših dolenskih železnicah. Kako je mogoče, da bi njih rentabiliteta pri takih razmerah kedaj pozitivna postala. Nikoli! Zato bi bilo pač prav, da bi se naši deželni gospodje poslanci, v prihodnjem zasedanju tudi z našo dolensko železnico bavili, ter na to delali, da se razmere posebno v obratnem obziru, že skoraj spremene. Ubogi akcionalec.

Obrtnijske raznoterosti.

Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo namerava po javni konkurenci pri malih obrtnikih si zagotoviti različne potrebščine iz usnja za vojaško opravo v letu 1901. Dobaviti je vsakovrstne čevlje, jermena, tornistre, taške itd. Vsak obrtnik se more sam ali kot ud kake obrtne zadrage udeležiti dobave. Ponudbe je kolekovati s kolekom za 1 krono in najkasneje do 15. oktobra t. l. do 12. ure (opoludne) vložiti pri oni trgovinski in obrtniški zbornici, kjer ponudnik biva, na Kranjskem torej v Ljubljani. Varščine in vzorcev ni treba predložiti. Natlačnejši pogoji, ponudbeni vzorci in zaznamek predmetov in cen je pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Kmetijstvo.

O preuredbi bakreno-apnenaste zmesi kakor sredstvo proti peronospori.

„Hrvatska Domovina“ priobčuje iz peresa profesorja gosp. Mate Dudan-a sledeči zelo poučljivi spis:

Akoravno se uporablja že mnogo let v naših vinogradih kakor sredstvo zoper strupeno roso zmes bakreno-apnenaste tekočine, vendar še do danes nikdo ni pogodil pravega jednotnega načina, kako se prireja ta važna zmes.

Nekateri vzamejo po 1 kg modre galice in ugašenega apna, drugi pa 2 kg pa je tudi takih, ki vzamejo po — 3 kg modre galice in 3 kg apna na 100 l vode!

Vse to ni pravilno, ker ne koristi našim vinogradom v oni meri, kakor bi moralo z ozirom na to, da je treba posvetiti vinogradom čedalje več pozornosti, ako hočemo doseči dobrih uspehov v pridelovanju vina.

Popolno uspešno bakreno-apnenasto zmes se more prirediti na priprosti način, ako se postopa tako, kakor hočem tu razložiti.

Vsakemu vinogradniku je znano, da se apno zelo težko v vodi raztopi; vendar se pa v tej zmesi rabi jedino le apno, da se ublaži ožrost modre galice, pod katero bi zgorelo trsno perje, ako bi se škropilo s samo galico.

Po drugi strani je pa treba znati, da le oni del apna deluje na modro galico, ki se v vodi raztopi, a neraztopljeno apno pada na dno, in s svojo goščo otežuje škropljenje, ker zabaše škropilno cev. V Italiji se že od l. 1889 osobito v pokrajinah Lombardije prireja raztoplino modre galice in apna po sestavi profesorja dr. Cavazza v Boloniji.

Čujmo toraj, v čem obstoji ta način:

V veliko posodo, ki drži 10—15 hl tekočine dene se 4—5 kg neugašenega apna. Posodo se napolni do vrha z vodo deževnico ali pa tudi z navadno vodo iz mlade in se dobro pomeša. To pustimo nekaj časa, da se usede; a posoda, bodisi kád ali kaj drugega, mora imeti v en četrt višine od dna leseno pipo. Skozi to pipo se čista apnena voda odtoči, potem se naliije posoda na novo z vodo, se zopet pomeša in zopet odtoči. To ponavljamo toliko časa, dokler je na dnu še kaj apnene gošče. Iz 5 kg apna napravimo tako do 50 hl apnene vode, ker en del apna se stopi v 1000 delih vod.

Zdaj ko imamo apneno vodo gotovo, zadostuje, da v 1 ali 2 l vrele vode raztopimo 70 dkg t. j. 700 gr modre galice (bakrenega vitrijola) in to raztoplino zopet vlijemo v 100 l zgotovljene apnene vode in to dobro premešamo s primerno leseno lopato. Na ta način dobimo krasno modro tekočino, s katero nam je trsje škropiti; s to tekočino si tudi ne zabašemo in ne pokvarimo škropilnic, kar se sicer v enomer dogaja in provzroča mnogo neprijetnosti in stroškov. Zakaj pa naj vzamemo samo 700 gr modre galice? Ker se je s kemično analizo dokazalo, da treba za ublaženje 700 gr bakrenega sulfata (vitrijola) ravno 100 l apnenaste vode; zato treba, da se vsi držimo te mere.

Korist te priredbe pa se pokaže tudi v tem, ker zmes od te množine stane polovico manj, nego pa, ako se rabi 1—2 kg modre galice. Uspeh se pokaže v tem, ker se ta tekočina prav krasno oprime perja, a je mo-

goče tudi hitro škropiti ker so Vermorelove škropilnice ž njo ne zamažejo. Kar se tiče stroškov te zmesi, stane 1 hl te tekočine 50 stotink, a v splošnem je stalo za 100 l tekočine 80—1.40 stotink.

Opozoriti moram še naše vinogradnike, da se varujejo raznih „novih“ sredstev proti peronospori, ker vsak trenotek se ti usiljujejo agentje ter priporočajo raznih vrst sleparije.

Najboljše sredstvo je in ostane modra galica, a prirejte jo tako, kakor sem jo opisal tu.

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

„A če pa, madame Remi . . . Če pa zdravnika pokličejo. On da protistrup.“

„Ne. On da lek proti namišljeni bolezni. A ta mu ne pomaga.“

Zaprviš omaro in odpravivši starko, poklicala je mlada ženska, rejenega, priletnega moža z rdečim obrazom in hudobnimi, malimi sivimi očmi. Ta je, sopeč in ni besede ne crhnivši, segel v žep, privlekel na dan mošnjo, jo razvezal in vsipal na tla nekaj pesti rumenjakov!

„A! . . . oglasila se je čudno gospa Remi, in oči so se jej zažarele. „Hvala vam, mili Kanar, nion petit canard . . . moja mala ročica . . . Vi prekosite vse moje ostale slugе. Vi prinesete vselej kaj radostnega. Vi malo govorite, zato pa več storite.“

Krasotica je iztegnila roko po kupu zlatov, ki so bliščali motno v mraku na mizi, ter menila pobrati nekaj cekinov, a takoj je odmaknila roko in se nagnila bliže k mizi.

„Kaj pa to? . . . rekla je, ter zavlekla obraz v gube.

„Kaj?“ oglasil se je leno in nekako sanjavo Kanar.

„Dozdeva se mi, da so nekateri zlati . . . da . . . resnica je . . . Krvar . . .

„Je že mogoče . . . omenil je z istim sanjavim glasom Kanar. Jaz jih ne bom pral. Saj nisem perica.“

Pa povedati bi morali . . . To je grdo, ostudno. Čemu so tako nesnažni?

„Res, da ne vem . . . Znabiti od rok.“

„Jaz bom vas, Kanar, te dni potrebovala.“

„Me veseli, gospa Remi. Kedaj ukažete?“

„V štirih dneh pridite tu sem.“

„Radi tatvine ali radi umora?“ nasmejale se je zoprno ta rdečolici človek.

„Radi umora!“ nasmejale se je gospa Remi. „Dražestna beseda. Da, odstraniti se mora ovira glede moža.“

„Vašega moža?“ začudil se je Kanar.

„Ej vi bedak! vskliknila je krasotica, a se takoj veselo nasmejala. Ne mojega moža, a drugega moža. Vam že še povem. Srečno.“

Ko je gospa Remi ostala sama, pobrala je smeje se v robec rumenjake in potem se začela oblačiti . . .

XXI.

Sredi Pariza blizu Luvra bili so tisti večer v velikem domu, ki je bil jednak mali palači, vsa okna razsvetljena, a po bližnjih ulicah in po dvorišču se je premikala, prihajala in odhajala dolga vrsta kočij. Ta dom, ali hôtel, kakor imenujejo Parižani velike bogate in imenitne hiše, bil je last pridvornega dostojanstvenika princa Subiza.

Vže 70leten starec, feldmaršal, bivši minister, princ priredil je dvakrat v letu ples, katerega so se udeležili vselej kralj, kraljica in vsa kraljeva obitelj, a za njimi seveda vsa imenitnost. Povabljen biti od princa — feldmaršala, bil je kot dokaz odlikovanja in priporočila. Kdor je prestopil prag te polupalače, ta je smel potem zahajati v vse aristokraške dome.

Sam princ bil je ljubeznjiv in priljuden mož. V mladosti je bil adjutant Ludovika XV. in je nosil ime: „kraljevi srček“. Ob enem je bil prijatelj vseh ljubljensk pokojnega kralja, iskreni drug gospe Pompadur, a potem gojenc znamenite Djubarri. Ko se je omožila njegova hči z znamenitim princem Konde, porodnil se je aristokrat starodavnega rodu še bliže s kraljevo obitelji.

Bogato ozaljšane dvorane in sobane palačine bile so gosto natlačene z vsem, kar se je prištevalo k imenitnosti Pariza. Kralj, vsi člani kraljeve rodovine bili so na plesu prisotni, a ž njimi bile so tudi osebe, ki so si pridobile nesmrtno ime v zgodovini in v letopisih francoskih. Tu so bili principi Konde in Konti, vojvodinje Ševnjoz in Sangvil, grofinja Lambal, vojvodi Šuaziol in Monmoransi in dr. Med gosti bile so tudi duhovne osebe, kardinali in opati, ali ne v svoji duhovski obleki, a v navadnem posvetnem oblačilu. V rudeči kardinalski obleki bil je prisoten samo papežev nuncij.

Razun starega plemstva bile so tu navzoče osebe, ki so stopile nedavno v javnost, kakor Nekker, in slednjič so se med povabljenimi gosti nahajali tudi tujci: angleški lordi z družinami, laški prinčipe in španski grandii.

Sobane bile so tesno napolnjene. V dvorani se je plesalo. Med gosti se je povsod čulo jedino vprašanje: „čemu da kraljice ni na plesu“. Mnogi so trdili, da je Marija Antuaneta boleha; drugi so menili, da ona ni prišla radi davnega svojega sovraštva „skrivnostnega in neznanega do rodovine Rogatov, a osobito do znamenitega strasburškega škofa, kardinala Rogana. Sorodnik princa Subiza pravcati potomec znamenitega doma Roganov, Ljudovik prisostvoval jo na plesu, bil je nekako zmučen, kakor da bi notranje spoznaval, da kraljica radi njega ni počastila s svojo prisotnostjo ples princa Subiza.

Ljudovik Rogan bil je jako znana in popularna oseba v Evropi. Še jako mlad prišel je na dvor Marije